

u.remissvar@regeringskansliet.se

Utbildningsdepartementet

Universitets- och högskoleenheten

Universitets- och högskolerådets rapport Redovisning av regeringsuppdrag om ämnesbetyg

Dnr U2024/02790

Skolverket har ombetts att lämna synpunkter på den regeringsredovisning som Universitets- och högskolerådet (UHR) lämnade till regeringen den 13 december 2024. UHR:s uppdrag var att lämna förslag på minst två olika modeller som innebär att sökande med examen med ämnesbetyg under en övergångsperiod, 1 juli 2028 till och med 1 juni 2031, konkurrerar i en egen urvalsgrupp. UHR valde även att presentera ett så kallat nollalternativ, ingen ny urvalsgrupp, det vill säga att sökande med ämnesbetyg konkurrerar i samma urvalsgrupp som övriga sökande.

Skolverkets synpunkter

I sin redovisning har UHR eftersökt uppgifter från Skolverket för att undersöka påverkan på meritvärdet i och med införandet av ämnesbetyg. Underlaget består bland annat av genomsnittliga betygspoäng i teoretiska kurser från examensbevis på högskoleförberedande program läsåret 2021/2022. Uppgifterna har sedan jämförts med kursbetyg enligt dagens meritvärdering. Resultatet visar att det kan finnas en risk att elever med ämnesbetyg får ett lägre betyg jämfört med elever med kursbetyg. Detta gäller särskilt i de gymnasiegemensamma ämnena svenska och engelska.

Skolverket vill i detta remissyttrande lyfta att uppgifterna ovan, som grundar sig på betyg från avgångselever läsåret 2021/2022, var under pandemin där undervisningen till stora delar bedrevs på distans och nationella prov endast delvis genomfördes.

1 juli 2023 ersattes kunskapskrav av betygskriterier och sammantagen bedömning infördes. Hur dessa åtgärder har påverkat meritvärdet i det kursutformade systemet har ännu inte utvärderats då den första omgången elever på gymnasieskolan inte har hunnit ta examen efter att denna förändring infördes.

Sammantaget bedömer Skolverket att det kan finnas en risk för att det inte är helt relevanta betygsmedelvärden som ligger till grund för bedömningen att elever med ämnesbetyg riskerar att få ett lägre betyg jämfört med elever med kursbetyg.

Skolverket uppmärksammar att författningsförslaget för modell 2 är svårläst vad gäller 2 a och den särskilda gymnasieexamensgruppen, I25. Det vore bra att arbeta om den bestämmelsen utifall att departementet beslutar att gå vidare med modell 2.

Utifrån de olika förslagens utformning, konsekvenser och kostnader bedömer Skolverket därför att nollalternativet är att föredra, det vill säga att sökande med ämnesbetyg konkurrerar i samma urvalsgrupp som övriga sökande. De viktigaste anledningarna till detta ställningstagande är:

- en osäkerhet i hur, och i vilken grad en examen med ämnesbetyg kommer att påverka de sökandes meritvärden,
- statistik från Skolverket som bygger på betyg satta under en period av pandemi med distansundervisning och där nationella prov endast delvis genomfördes,
- risken för både under- och överkompensation vid förslag 1 och 2 med egen urvalsgrupp,
- den förväntade betygsreformen utifrån betygsutredningens förslag om ny betygsskala vilket skulle kunna medföra ytterligare en övergångsperiod med olika urvalsgrupper även efter de nu föreslagna tre åren,
- kostnaden för att utveckla antagningssystemet för en övergångsperiod av tre år.

Om regeringen ändå fattar beslut om någon av de två första modellerna med egna urvalsgrupper tillstyrker Skolverket att den särskilda urvalsgruppen bör gälla under den föreslagna perioden 1 juli 2028 till 1 juni 2031.

På Skolverkets vägnar

Maria Weståker
Avdelningschef

Eva Ekstedt Salzmänn
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har även jurist Frida Lundberg och undervisningsråd Carina Kjelsson deltagit.